vers VO OR vers

LEZING 7
95 MINUTEN

EFEZE

5:1-21

God navolgen door te wandelen in liefde, licht en wijsheid.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/efeze/5-1-21

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De oude mens afleggen, de nieuwe aandoen	3 min	5
2	Wandelen in liefde, licht en wijsheid	2 min	7
3	God navolgen zoals een kind zijn vader	5 min	8
4	God navolgen in vergeving en liefde	3 min	11
5	God als voorbeeld voor het vaderschap	2 min	13
6	Ons beeld van God bepaalt ons gedrag	2 min	14
7	Liefhebben zoals Christus Zichzelf gaf	2 min	15
8	Jezelf geven als een offer aan God	3 min	16
9	Je leven praktisch voor anderen geven	3 min	18
10	Ontucht en hebzucht geen aandacht geven	2 min	19
11	Dwaze praat en de ruimte voor humor	3 min	20
12	Humor als gave van God	5 min	21
13	Onreine humor en grappen ten koste van anderen	3 min	23
14	Humor en sarcasme bij Jezus en Paulus	2 min	25

15	Humor die past bij liefde en reinheid	2 min	26
16	Grappen op de kansel en gepast spreken	2 min	27
17	Dankzegging als alternatief voor dwaze taal	3 min	28
18	Zondig leven sluit uit van Gods Koninkrijk	4 min	30
19	Misleiding over genade en Gods oordeel	5 min	33
20	Niet delen in de zonden en straf van anderen	3 min	35
21	Van duisternis tot licht worden	5 min	37
22	De vrucht van het licht en een open leven	4 min	40
23	Met je leven laten zien wat God behaagt	2 min	42
24	Licht en duisternis hebben geen gemeenschap	2 min	43
25	Licht brengen door contact met de wereld	4 min	45
26	Schandelijke werken door licht ontmaskeren	3 min	48
27	Ontwaken uit de dood in Christus' licht	3 min	49
28	Wie licht heeft, kan gericht wandelen	2 min	51
29	Nauwgezet wandelen met oog voor gevaren	2 min	52

30	Geestelijke gelegenheden benutten	3 min	53
31	Gods wil voor onze levenswandel begrijpen	2 min	54
32	Dronkenschap verspilt tijd en gelegenheden	2 min	55
33	Vervuld blijven met de Geest	3 min	56
	Om verder te lezen		58

1

De oude mens afleggen, de nieuwe aandoen

Wanneer we bij het vijfde hoofdstuk van Efeze komen, komen we bij een kunstmatige hoofdstukgrens. Het is geen slechte plek om een nieuw hoofdstuk te beginnen. Het is een redelijke plek, maar het gaat verder met wat het vorige hoofdstuk begon. Daarom moeten we eraan herinnerd worden dat hoofdstuk 4 begon met een aansporing:

> Zo roep ik, de gevangene in de Heere, u op tot een wandel die de roeping waarmee u geroepen bent, waardig is,
>
> EFEZE 4:1

We zijn in dit boek al verschillende keren een verwijzing tegengekomen naar het christelijke leven als een wandel. En er zijn verschillende omschrijvingen gebruikt om aan te geven wat voor wandel het zou moeten zijn.

In hoofdstuk 4, vers 1, moet het een wandel zijn die de beschreven roeping waardig is. Die roeping is in de eerste drie hoofdstukken beschreven. Daar hoort bij:

> Dit zeg ik dan en getuig ervan in de Heere, dat u niet meer wandelt zoals de andere heidenen wandelen, in de zinloosheid van hun denken,
>
> EFEZE 4:17

Dat staat in Efeze 4:17. Het christelijke leven heeft een kant van ‘niet langer’, en ook een kant van vernieuwing. Er is het deel van wat we moeten doen en wat we niet moeten doen. We behoren niet langer te wandelen zoals de heidenen, maar uit eigen beweging, op een positieve manier, God waardig te wandelen.

Op dit tweezijdige gegeven, dat we ophouden het ene te doen en iets anders gaan doen, is Paulus aan het einde van hoofdstuk 4 ingegaan. Daar bespreekt hij wat hij het afleggen van de oude mens en het aandoen van de nieuwe mens noemt. De gedragingen die horen bij de mensheid in Adam, passen niet langer bij degenen die Christus hebben aangedaan, die de nieuwe mens hebben aangedaan. We maken deel uit van die nieuwe mensheid in Jezus, en daarbij hoort een heel ander geheel van gedragingen. Het christelijke leven is dus een leven van afleggen en aandoen: die wandel afleggen die leek op de wandel van de heidenen, en een waardige wandel aandoen.

De laatste verzen van hoofdstuk 4 hebben allerlei voorbeelden gegeven van hoe de oude mens wordt afgelegd en de nieuwe mens wordt aangedaan. In vers 25 leg je de leugen af, of doe je die weg, en doe je het spreken van de waarheid aan. In vers 28 leg je het stelen af en ga je werken: je voorziet zelf in je levensonderhoud en geeft zelfs aan anderen. In vers 29 leg je het volgende af:

> Laat er geen vuile taal uit uw mond komen, maar wel iets goeds, wat nuttig is tot opbouw, opdat het genade geeft aan hen die het horen.
>
> EFEZE 4:29

Maar je doet het volgende aan:

woorden die helpen om anderen op te bouwen waar dat nodig is en die de luisteraars goeddoen.

Zo leggen we in vers 31 ook een hele reeks dingen af:

> Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,
>
> EFEZE 4:31

Maar in vers 32 doen we daarvoor in de plaats het volgende aan:

> maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.
>
> EFEZE 4:32

Dit zijn de gedragingen, zowel in positieve als in negatieve zin, de dingen die je moet doen en de dingen die je niet moet doen, die horen bij het wandelen als christen.

2

Wandelen in liefde, licht en wijsheid

In hoofdstuk 5 staan nog drie aansporingen om te wandelen, en die komen overeen met de eerste drie alinea's van het hoofdstuk. Elk van die alinea's begint in wezen met een aansporing over het wandelen. De eerste alinea in hoofdstuk 5 bestaat uit de verzen 1 tot en met 7. Vrij aan het begin, in de eerste regel van vers 2, staat:

> en wandel in de liefde, zoals ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God.
>
> EFEZE 5:2

De tweede alinea in hoofdstuk 5 bestaat uit de verzen 8 tot en met 14. Die begint met de uitspraak dat we het volgende moeten doen:

> Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht
>
> EFEZE 5:8

De derde alinea van het hoofdstuk bestaat uit de verzen 15 tot en met 21. Daar staat dat we het volgende moeten doen:

> Let er dan op dat u nauwgezet wandelt, niet als dwazen, maar als wijzen,
>
> EFEZE 5:15

Elke alinea aan het begin van dit hoofdstuk zet het thema van het wandelen voort dat in hoofdstuk 4 werd geïntroduceerd. Elke alinea vertelt ons iets over de christelijke wandel, over wat het betekent om waardig te wandelen. Je moet in liefde wandelen. Je moet wandelen als kinderen van het licht. Het is noodzakelijk om bedachtzaam te wandelen. Aan elk van deze onderwerpen wordt een alinea gewijd. Hoofdstuk 5, vers 1 begint als volgt:

3

God navolgen zoals een kind zijn vader

> Wees dan navolgers van God, als geliefde kinderen,
>
> EFEZE 5:1

De eerste aansporing in het hoofdstuk luidt in de Engelse vertaling ‘be followers’, of, beter vertaald, ‘imitators’, van God. Volgelingen lopen natuurlijk, vooral wanneer je aan wandelen denkt, vaak achter iemand anders aan, of volgen die persoon. Kinderen lopen inderdaad vaak achter hun ouders aan, al lopen ze in deze samenleving misschien vaker naast hun ouders. Tot op zekere hoogte zetten ze dezelfde stappen als hun ouders, ook in figuurlijke zin.

Maar het woord hier is niet ‘volgen’. In het Grieks staat een woord dat verwant is aan het Engelse woord ‘mimic’ en dat in het Grieks dezelfde stam heeft. Het betekent imiteren, nabootsen, doen wat iemand anders doet. Hij zegt:

‘Doe het na.’ Of:

‘Volg Gods voorbeeld, als kinderen van wie Hij houdt.’

De veronderstelling is dat kinderen in het gewone leven hun ouders nabootsen, en dat wie kinderen van God zijn, God moeten nabootsen. Dat een kind een ouder nabootst, is iets wat Jezus in Zijn onderwijs in Johannes hoofdstuk 5 als bijna algemeen geldend beschouwt. Jezus kreeg daar namelijk kritiek omdat Hij op de sabbat een man had genezen. Het is niet de enige keer dat Hij dat deed, of de enige keer dat Hij daar kritiek op kreeg. Maar toen Hij er bij deze gelegenheid op werd aangesproken dat Hij dit op de sabbat had gedaan, antwoordde Hij met deze woorden, Johannes 5:17:

> Maar Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook.
>
> JOHANNES 5:17

Vervolgens lezen we hoe de Joden nog vijandiger op die opmerking reageerden. Hij legt het verder uit in vers 19:

> Jezus dan antwoordde en zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De Zoon kan niets van Zichzelf doen, als Hij dat niet de Vader ziet doen, want al wat Deze doet, dat doet ook de Zoon op dezelfde wijze.
>
> JOHANNES 5:19

Wat Hij zegt, is natuurlijk dat Hij de Zoon van God de Vader is. En de zoon doet in alle gevallen wat hij zijn vader ziet doen. Hij spreekt hier in algemene zin. Hij spreekt niet alleen over Zichzelf, ondanks het gebruik van hoofdletters in de New King James. Die hoofdletters zijn een gril van de vertaler. Niet altijd een gril. Soms is er een reden voor, maar in het Grieks staan ze niet. Daarom zou je de woorden ‘vader’ en ‘zoon’ daar kunnen opvatten als gewone aanduidingen, niet als eigennamen van Jezus en God, maar gewoon als vaders en zonen in algemene zin:

de zoon kan niets uit zichzelf doen.

Hij wordt niet geboren met intuïtieve kennis van hoe hij het werk van zijn vader moet doen.

Jezus groeide op in een gezin met een timmerman, en Hij leerde het timmermansvak. Maar Hij wist bij Zijn geboorte niet hoe Hij moest timmeren. De zoon weet zulke dingen niet instinctief of intuïtief. Het moet hem worden voorgedaan, en hij kijkt naar zijn vader. In vers 20 staat:

> Want de Vader heeft de Zoon lief en laat Hem alles zien wat Hij doet, en Hij zal Hem grotere werken laten zien dan deze, opdat u zich verwondert.
>
> JOHANNES 5:20

Jezus moet hebben teruggedacht aan Zijn eigen ervaring in de timmerwerkplaats, toen Hij leerde timmerman te worden. Jozef deed Hem voor hoe het moest. Hij liet Hem de technieken zien, hoe Hij het gereedschap moest vasthouden, hoe Hij dingen in elkaar moest zetten, hoe Hij zo goed mogelijk gebruik kon maken van de materialen en de tijd die ze hadden om het product af te krijgen. Het kind weet dat niet intuïtief. Het kind moet dat worden geleerd. En het leert dat inderdaad door de vader na te bootsen. Zoals Hij daar in vers 19 zegt:

Alles wat de vader doet, doet de zoon op dezelfde manier.

Wat Jezus hier duidelijk wil maken, is natuurlijk dat Hij op de sabbat werkt omdat Zijn Vader op de sabbat werkt. Hij weet niet hoe Hij anders moet werken dan zoals Zijn Vader dat doet. Hij doet gewoon alles wat Zijn Vader doet. Zonen doen dat. Ze doen het werk van hun vader op dezelfde manier als hun vader dat deed. Dat was in die tijd tenminste zo, aangezien wij in onze eigen samenleving veel meer vrijheid hebben in de keuze van beroep en loopbaan dan zij destijds hadden. Maar over het algemeen werd het vak van de vader doorgegeven van vader op zoon, op kleinzoon, enzovoort. Daardoor bleven bepaalde ambachten generaties lang in de familie. Wat Jezus zei, gold over het algemeen.

4

God navolgen in vergeving en liefde

Zo moeten wij God nabootsen, net zoals Jezus God nabootste. Alles wat Hij de Vader zag doen, deed Hij op dezelfde manier. Wij moeten hetzelfde doen. Al aan het eind van Efeze 4 hebben we een voorbeeld van hoe wij God moeten nabootsen, want hij zegt in Efeze 4:32:

> maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.
>
> EFEZE 4:32

Daar hebben we dus een manier waarop wij God moeten imiteren. Dat wil zeggen, we hebben God leren kennen als Iemand Die vergeeft, en daarin moeten we Hem imiteren en elkaar vergeven.

Jezus zei natuurlijk in de Bergrede:

> Zalig zijn de vredestichters, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden.
>
> MATTHEÜS 5:9

De reden dat vredestichters als zonen van God erkend zouden worden, is dat ze doen wat God doet. Door een vredestichter te zijn, imiteert iemand God. God maakt vrede.

> God was het namelijk Die in Christus de wereld met Zichzelf verzoende, en aan hen hun overtredingen niet toerekende; en Hij heeft het woord van de verzoening in ons gelegd.
>
> 2 KORINTHE 5:19

Dat is een daad waarmee Hij vrede sticht.

> heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,
>
> EFEZE 2:15

Paulus heeft ons dat gezegd in Efeze hoofdstuk 2, vers 15. Dus wanneer wij vrede sluiten met anderen, handelen we zoals God. Daarom zullen vredestichters worden herkend als mensen met die familietrek. Ze zullen bekendstaan als de zonen van God.

Ook zei Jezus in de Bergrede, Mattheüs hoofdstuk 5, in vers 44:

> Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen; zodat u kinderen zult zijn van uw Vader, Die in de hemelen is, want Hij laat Zijn zon opgaan over slechte en goede mensen, en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.
>
> MATTHEÜS 5:44-45

Dat betekent niet dat je een kind van God wordt door deze vriendelijke dingen te doen. Het betekent dat je daarmee kunt laten zien dat je inderdaad een zoon van je Vader bent, omdat Hij zo is. Jezus geeft dat voorbeeld in vers 45:

Want Hij laat Zijn zon opgaan voor slechte en goede mensen en laat het regenen voor eerlijke en oneerlijke mensen.

Dus Hij zegt dat God niet alleen goed is voor Zijn vrienden. Hij is ook goed voor mensen die niet Zijn vrienden zijn. En zo moeten jullie ook zijn, zodat jullie zonen van jullie hemelse Vader zullen zijn. Het idee dat kinderen hun ouders nadoen, biedt een basis om ons aan te sporen God na te doen, Die onze ouder is.

5

God als voorbeeld voor het vaderschap

Een van de dingen die ik al heel vroeg ontdekte toen ik volwassen werd, was dat ik niet zoveel wist over het vaderschap. Toen ik twintig jaar was, had ik een kind om op te voeden. En vanaf mijn eenentwintigste was ik jarenlang een alleenstaande vader. Mijn ouders waren goede mensen, en ik heb zeker geen kritiek op hen. Ze hebben zelf drie godvruchtige kinderen grootgebracht, die vandaag allemaal de Heere dienen. Ik kan dus echt niet beweren dat ze niets goed hebben gedaan. Toch waren er dingen die ik niet wilde navolgen. Iedereen kan wel zien waar zijn ouders dingen anders deden dan hij zelf vindt dat het zou moeten. Toch had ik geen ander voorbeeld dan God Zelf om te weten hoe ik een kind anders moest terechtwijzen dan mijn eigen ouders hadden gedaan.

Ik zeg niet dat ze het slecht hebben gedaan. Ik denk alleen niet dat ze het zo goed hebben gedaan als ze hadden kunnen doen als ze meer hadden geweten. En ik heb het ook niet zo goed gedaan als ik had kunnen doen als ik meer had geweten. Maar telkens wanneer ik me afvroeg wat een vader hoort te doen, dacht ik niet zo vaak terug aan mijn aardse vader met de gedachte: ‘Hoe deed hij dat?’ Hoewel ik zeker weet dat zijn voorbeeld me behoorlijk heeft beïnvloed, dacht ik altijd bewust: ‘Hoe behandelt God mij?’ Zo zou ik kinderen moeten behandelen. Hoe wijst Hij mij terecht? Hoe heeft Hij geduld met mij? Hoe vormt Hij mij?

Vanaf mijn twintigste ongeveer, toen mijn kind werd geboren, begon ik voortdurend bewust na te denken over hoe God dit doet. Zelf heb ik het niet volmaakt gedaan, want ook al weet ik alles wat God doet, ik ben er niet altijd consequent in om het ook te doen. Maar een navolger van God zijn is heel belangrijk, vooral voor jonge vaders. Er zijn tegenwoordig namelijk maar weinig jonge vaders die zelf een voorbeeldige vader hebben gehad, maar God is dat wel.

6

Ons beeld van God bepaalt ons gedrag

Natuurlijk heeft Paulus het niet over het navolgen van God in specifiek die ene rol. Dat is maar één gebied waarop Gods voorbeeld ons laat zien hoe we ons moeten gedragen, en er zijn nog heel, heel veel andere gebieden. Als we de Schriften lezen, lezen we hoe God met Israël en met mensen in het algemeen omgaat. En zo krijgen we een idee van wat voor Persoon God is. Dat is een van de heel belangrijke dingen die het zo belangrijk maken dat we de Schriften lezen: zodat we God leren kennen. We kunnen God niet met onze ogen zien, zoals een zoon doorgaans zijn vader kan zien. Maar we zien God door de Geest wanneer we over Hem leren, aan Hem denken, over Hem nadenken en op Hem vertrouwen. En zo beginnen we Hem te kennen. Vervolgens is wat we van Hem kennen, wat we horen na te volgen.

Volgens mij worden mensen er heel natuurlijk, en misschien wel onweerstaanbaar, toe aangetrokken om op hun god te gaan lijken. Aan hoe godsdienstige mensen zelf zijn, kun je vaak zien wat voor god zij denken dat God is. Als mensen heel wettisch zijn in hun godsdienst, denken ze waarschijnlijk dat God een heel wettische God is. Als mensen heel verdraagzaam zijn en niet zo zwaar aan zonde tillen, stellen ze zich God waarschijnlijk voor als een Persoon Die niet zo zwaar aan zonde tilt. Ik geloof niet dat een van die twee uitersten een juist beeld geeft van God in de Bijbel. God verdraagt de zonde niet, maar Hij is genadig. Hij is ook niet wettisch.

Maar een verkeerd beeld van God zal over het algemeen leiden tot een verkeerd leven, een verkeerd christelijk leven. Niet zozeer in de zin van dubbelhartigheid of huichelarij, maar in de zin dat het een oprechte nabootsing kan zijn van een gebrekkig voorbeeld. Omdat we God niet met ons oog zien, nemen we Hem grotendeels waar met ons verstand en onze geest. Een verkeerd beeld van wat voor God wij dienen, zal naar alle waarschijnlijkheid tot verkeerd gedrag leiden. Mensen gaan namelijk wel degelijk lijken op degene die ze aanbidden. Daarom is het belangrijk dat we God leren kennen, zodat we Hem op de juiste manier kunnen navolgen in plaats van op een verkeerde manier. Die kennis van God krijgen we nergens zo nauwkeurig als bij het bestuderen van Zijn daden en Zijn aard, zoals Hij Zich in de Schriften heeft geopenbaard.

7

Liefhebben zoals Christus Zichzelf gaf

Er wordt ons niet alleen gezegd:

> Wees dan navolgers van God, als geliefde kinderen,
>
> EFEZE 5:1

Er wordt ons ook gezegd:

> Wees dan navolgers van God, als geliefde kinderen, en wandel in de liefde, zoals ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God. Maar ontucht en alle onreinheid of hebzucht, laten die onder u beslist niet genoemd worden, zoals het heiligen past, en evenmin oneerbaarheid, dwaze praat en lichtzinnige taal, die onbehoorlijk zijn; maar veelmeer past dankzegging. Want dit weet u, dat geen enkele ontuchtpleger, onreine of hebzuchtige, die een afgodendienaar is, een erfdeel heeft in het Koninkrijk van Christus en van God. Laat niemand u misleiden met inhoudsloze woorden, want om deze dingen komt de toorn van God over de kinderen van de ongehoorzaamheid. Wees dan hun metgezellen niet.
>
> EFEZE 5:1-7

Dus ons wordt gezegd dat we ook Christus moeten navolgen. God de Vader en Christus worden hier afzonderlijk genoemd, zoals dat vaak gebeurt in de Schrift. Natuurlijk is Jezus ook God. Maar wanneer er over Christus wordt gesproken, gaat het over Jezus in Zijn aardse leven als de Gezalfde, als de Messias, zoals Hij Zijn leven leidde voor de ogen van Zijn volgelingen.

Liefde betekent dus dat je jezelf voor anderen geeft. Paulus gaat dat zo meteen heel specifiek zeggen over mannen en vrouwen, want hij zegt in vers 25 van hetzelfde hoofdstuk:

> Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven,
>
> EFEZE 5:25

Dezelfde gedachte. De man moet zijn vrouw liefhebben zoals Christus de gemeente heeft liefgehad, en Christus heeft Zichzelf voor haar gegeven. Dat is iets waaraan mannen een voorbeeld moeten nemen. Volgens vers 2 geldt ook voor ons allemaal dat we:

in liefde moeten leven, zoals Christus ook van ons hield en Zichzelf voor ons heeft gegeven.

8

Jezelf geven als een offer aan God

Dat Christus Zichzelf voor ons geeft, wordt hier aangeduid als:

een offer aan God, met een heerlijke geur.

Deze taal is eigenlijk ontleend aan Leviticus en aan andere passages uit het Oude Testament, waar vaak van offers werd gezegd dat ze een aangename geur voor God waren. Elk offer dat oprecht en volgens Gods aanwijzingen wordt gebracht, zal voor Hem aangenaam zijn, Hem welgevallig zijn.

Toch worden er offers aan God gebracht die Hem niet welgevallig zijn. De Schrift zegt in Spreuken:

> Het offer van goddelozen is voor de HEERE een gruwel, maar het gebed van oprechten is Hem welgevallig.
>
> SPREUKEN 15:8

Dus niet alle godsdienstige activiteit is God welgevallig. Als iemand goddeloos is, of het niet waard is om tot God te komen vanwege onbekeerlijkheid of wat dan ook, dan heeft God daar geen behagen in. Maar Jezus was natuurlijk, toen Hij Zichzelf offerde, geen zondaar en Hij was niet goddeloos. Daarom was Zijn offer van Zichzelf het offer van een rein lam, zonder gebrek en zonder smet.

Er zijn veel andere Schriftplaatsen die we zouden kunnen opslaan, die erover spreken dat een offer aan God Hem welgevallig en voor Hem aanvaardbaar is als het op de juiste manier wordt gebracht. Ik wil alleen zeggen dat, zoals hier staat dat Jezus Zichzelf als een offergave aan God of een offer aan God heeft geofferd, ons in Romeinen 12:1 een vergelijkbare oproep wordt gedaan:

> Ik roep u er dan toe op, broeders, door de ontfermingen van God, om uw lichamen aan God te wijden als een levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk: dat is uw redelijke godsdienst.
>
> ROMEINEN 12:1

We moeten Christus dus navolgen in het geven van Zichzelf, zowel aan ons als aan God.

We hebben elkaar lief op dezelfde manier waarop Christus ons heeft liefgehad en Zichzelf voor ons heeft gegeven. Onze liefde moet op andere mensen gericht zijn, net zoals Christus Zichzelf voor andere mensen gaf, voor ons. Maar daarnaast is onze liefde, de liefde van Christus zoals wij die moeten navolgen, op God gericht. Hij gaf Zichzelf voor ons, maar offerde Zichzelf tegelijkertijd aan God als een aangename geur, iets wat God welgevallig is. Dus als onze liefde werkelijk een navolging van Christus is, zullen we onszelf geven voor elkaar en voor God, ons leven geven voor de broeders, zoals Johannes in 1 Johannes zegt. Dat is wat liefde is, en Christus geeft daarvan het voorbeeld.

9

Je leven praktisch voor anderen geven

Er zijn natuurlijk veel plaatsen in 1 Johannes en andere delen van de Schrift die de liefde van Jezus als het voorbeeld voor onze liefde voorstellen. Maar vooral in 1 Johannes hoofdstuk 3 staat een gedachte die heel nauw aansluit bij wat Paulus hier heeft gezegd. Hoewel dit een andere schrijver is, heeft hij precies dezelfde gedachte in 1 Johannes 3:16:

> Hieraan leerden wij de liefde kennen, dat Hij voor ons Zijn leven heeft gegeven. Ook wij moeten voor de broeders het leven geven.
>
> 1 JOHANNES 3:16

Je leven geven voor de broeders is een navolging van de liefde van Christus.

> en wandel in de liefde, zoals ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot een aangename geur voor God.
>
> EFEZE 5:2

Maar hoe geef je jezelf voor iemand anders? Jezus gaf Zichzelf door in onze plaats te sterven. Misschien zijn er mensen voor wie je bereid zou zijn te sterven. Ik hoop dat die er zijn. Sterker nog, ik geloof dat je volgens de Bijbel bereid zou moeten zijn om voor wie dan ook te sterven. Want je zou ernaar moeten verlangen de Heere te zien en ernaar moeten verlangen je leven te geven voor zelfs je vijanden, als je op Christus wilt lijken. Daarom is het zo moeilijk om je voor te stellen dat een christen deelneemt aan oorlog. Om op Christus te lijken, zouden we ons leven voor onze vijanden geven, in plaats van het leven van onze vijanden voor onszelf te nemen. De hele geest van oorlog is zo tegengesteld aan de Geest van Christus, lijkt mij. Maar dat is een zijpad.

Het punt is dat we ons leven moeten geven voor onze broeders en voor wie dan ook. Maar wat betekent het om je leven te geven? Betekent het altijd dat je een martelaar wordt en sterft? Niet noodzakelijk. Johannes zelf geeft een voorbeeld van wat het

betekent in 1 Johannes 3, in het vers dat er direct op volgt:

> Wie dan de goederen van de wereld heeft, en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn hart voor hem toesluit, hoe kan de liefde van God in hem blijven?
>
> 1 JOHANNES 3:17

Je kunt je leven dus op praktische manieren geven door hulp te bieden, door je vrijheid of je middelen, je tijd voor andere mensen op te geven. Door af te zien van wat jij voor jezelf mag opeisen, uit respect voor waar iemand anders recht op heeft, of voor de voorkeuren van iemand anders. Dit is in zekere zin je leven geven. De uiterste vorm van je leven geven, waartoe we bereid moeten zijn, is zelfs sterven. Maar als we dat voorrecht niet krijgen, en niet iedereen van ons zal dat krijgen, hebben we toch elke dag op veel momenten de gelegenheid om op deze andere manieren ons leven voor andere mensen te leven.

10

Ontucht en hebzucht geen aandacht geven

Maar Efeze 5:3 zegt:

> Maar ontucht en alle onreinheid of hebzucht, laten die onder u beslist niet genoemd worden, zoals het heiligen past,
>
> EFEZE 5:3

Dat het zelfs niet genoemd mag worden, doet denken aan passages in het Oude Testament die zeggen:

> Bij alles wat Ik tegen u gezegd heb, moet u op uw hoede zijn. U mag niet aan de naam van andere goden denken, die mag niet uit uw mond gehoord worden!
>
> EXODUS 23:13

Het is alsof je ze niet eens zoveel geldigheid zou moeten toekennen dat je er ook maar over praat. Nu denk ik dat dit enigszins een overdrijving is, want zelfs de profeten noemden de goden van de heidenen bij naam. Zelfs Mozes deed dat, die de instructies gaf om de namen van de goden niet op je lippen te nemen. In wezen wordt ermee gezegd: 'Hecht geen enkel geloof aan de goden van de heidenen en besteed er geen enkele aandacht aan.' Het betekent niet dat het in bepaalde verbanden ongeoorloofd zou zijn om hun namen te noemen. Ook de Bijbelschrijvers noemen ze immers in verbanden waarin dat een geoorloofd gebruik is.

Zo weet ik ook niet precies wat ermee bedoeld wordt wanneer er staat:

'Zorg dat zulke dingen bij jullie niet eens ter sprake komen.' Het betekent natuurlijk dat deze dingen niet onder jullie in praktijk gebracht mogen worden. Maar dat verklaart nog niet waarom hij zei dat ze niet genoemd mogen worden. Ik denk dat hij bedoelt dat we deze dingen niet tot onderwerp van onze gesprekken of onze aandacht moeten maken. Er kunnen momenten zijn waarop we deze dingen aan de kaak moeten stellen, zoals hij even verderop in vers 11 zal zeggen. Maar in het algemeen mogen dit niet de onderwerpen zijn waar onze aandacht of onze gesprekken naar uitgaan.

11

Dwaze praat en de ruimte voor humor

Hij zegt vervolgens:

> en evenmin oneerbaarheid, dwaze praat en lichtzinnige taal, die onbehoorlijk zijn; maar veelmeer past dankzegging.
>
> EFEZE 5:4

De New King James zegt:

'Ook geen grove grappen.' Maar het woord 'coarse', 'grof', staat eigenlijk cursief, zoals je misschien opmerkt. Of dat zou zo moeten zijn. Als het niet cursief staat, dan moet dat wel, want het woord 'coarse' staat daar niet in het Grieks. Er staat eenvoudig:

en ook geen grappen.

Dit is een vers dat veel christenen die ik gekend heb de indruk heeft gegeven dat alle humor ongepast is, omdat die hier niet passend wordt genoemd. Dwaze praat en schertsen zijn niet passend. Waarschijnlijk hebben de vertalers het woord ‘coarse’ als nadere bepaling ingevoegd om die indruk weg te nemen dat alle humor ongepast is. Schertsen zou immers opgevat kunnen worden als grappen vertellen en dergelijke. Zo zou, volgens de manier waarop het hier staat, niet alle scherts verboden zijn, maar alleen grove scherts. Omdat dat natuurlijk niet in het Grieks staat, is het moeilijk om te weten. Het is iets wat we moeten bekijken. In hoeverre wordt humor in de Schrift verboden?

Er is op gewezen dat de Bijbel weliswaar meer dan eens vermeldt dat Jezus huilde, maar Hem nooit beschrijft terwijl Hij lacht. Sterker nog, er wordt zelfs nooit beschreven dat Hij glimlacht. Toch denk ik dat het onjuist zou zijn om uit dat gegeven op te maken dat Jezus nooit gelachen heeft, en al helemaal niet dat Hij nooit geglimlacht heeft. Dat Jezus in sommige opzichten innemend moet zijn geweest, blijkt uit het feit dat grote menigten Hem volgden, onder wie mensen die zich niet bijzonder met geestelijke dingen bezighielden. Ze volgden Hem, en velen waren Hem zeer toegewijd en waren emotioneel sterk aan Hem gehecht. Hij werd zelfs door zondaars uitgenodigd om bij hen thuis aan hun feestmaaltijden deel te nemen.

Als Hij een humorloos, nors, somber persoon was, die nooit enige warmte of humor uitstraalde en de humor van een onschuldige situatie niet kon waarderen, dan lijkt het niet waarschijnlijk dat Hij onder die menigten zondaars zo populair zou zijn geweest als Hij was. Daar kunnen we ook niet veel uit afleiden. Ik zeg alleen dat er meer dan één soort aanwijzing is voor de mate waarin Jezus mogelijk openstond voor humor.

12

Humor als gave van God

Het lijkt mij dat humor een gave van God is en daarom in zekere zin Gods eigen natuur moet weerspiegelen. In de dierenwereld of de plantenwereld vinden we niet het vermogen om een grap te waarderen, of de humor of de ironie van een situatie. Wat is humor eigenlijk? Wat maakt iets grappig? Ik weet zeker dat je daar weleens over hebt

nagedacht. Vrijwel iedereen heeft daar beslist weleens over nagedacht. Waarom was dat grappig? Waarom is die uitspraak grappig? Wat is het aan die woorden waardoor mensen lachen als ze die woorden horen?

Er zijn bepaalde mensen bij wie ik door hun persoonlijkheid voortdurend moet lachen, ook al maken ze geen grappen. Het zijn gewoon humoristische mensen. Het zijn gewoon mensen van wie ik de persoonlijkheid grappig vind. Mijn schoonvader is een van die mensen. Ik heb bepaalde predikers gehoord die ook zo zijn. De vader van mijn moeder was ook zo. Er was gewoon iets verrukkelijks en humoristisch aan zijn hele persoonlijkheid. Tijdens een gesprek barst ik steeds in lachen uit, eigenlijk uit bewondering en omdat ik van zijn persoonlijkheid geniet.

Ik moet zeggen dat waar ik om lach meestal iets grappigs is. Hij zegt iets waar een soort grappige draai aan zit, of zoiets. Niets wat ik zou kunnen omschrijven als wat Paulus niet passend noemt. Er is natuurlijk veel humor die voor een christen niet passend is. Maar als de christen geen humor mag zien of moet afsterven aan elke waardering voor humor, dan vermoed ik dat die persoon afsterft aan een aspect van het beeld van God dat alleen mensen bezitten.

Hyena's lachen misschien wel, maar ze zien geen humor in de situatie. Humor is iets wat subtieler is dan een dierenbrein zou kunnen waarderen. Maar alle mensen hebben het. Sommigen onderdrukken het meer dan anderen, maar alle mensen hebben waardering voor iets grappigs. Iedereen kun je aan het lachen maken. Zelfs God lacht in de Bijbel. We lezen in het Nieuwe Testament niet dat Jezus lacht. We lezen in het Oude Testament dat God lacht, meestal spottend of honend. Maar zelfs dat is humoristisch als het iemand aan het lachen maakt. Wat maakt iets tot humor? Waarom lachen mensen om bepaalde dingen? Naar mijn waarneming hebben mensen, in elk geval wereldse mensen, maar tot op zekere hoogte ook christenen, de neiging om deels uit verrassing te lachen. De clou van een mop is altijd grappiger als je die niet ziet aankomen. Als je al weet wat de clou is wanneer de mop nog maar half verteld is, zul je waarschijnlijk niet erg lachen wanneer de clou komt. Het is de verrassende wending. Het is het onverwachte. Het is wat niet bij elkaar past. Het is datgene waar een gewoon mens niet op zou komen, en wat je, wanneer je het hoort, grappig vindt.

Veel moppen bevatten iets wat niet bij elkaar past, iets onverwachts of ondenkbaars. Dat geldt ook voor veel dingen in komische films of wat dan ook, die grappig zijn, die mensen grappig vinden. Dus ik denk dat het onverwachte tot op zekere hoogte een element van humor is. Iets anders wat ik bij humoristische uitspraken heb waargenomen, is dat iets soms zo waar is dat je moet lachen wanneer je het hoort. Mensen zouden het normaal gesproken niet zeggen, maar het is zo waar dat je het grappig vindt om het te horen.

Als ik nu zou zeggen: 'We gaan geen les meer houden; ik ga dit de laatste les noemen', dan zou dat onverwacht zijn. Niet lachen; het is niet grappig. Niet alles wat onverwacht is, is grappig. Als ik zou zeggen dat twee plus twee vier is, dan is dat evenzo volkomen waar, maar het is niet erg grappig. Er is dus een element van humor dat subtieler is. Het zit niet alleen in een verrassingselement, of in een uitspraak die zo herkenbaar waar is, zo voor de hand ligt, dat die op zichzelf humoristisch is.

Er ontbreekt nog een element dat volgens mij gewoon bij de menselijke persoonlijkheid hoort. Iets wat deel uitmaakt van het mens-zijn, van hoe God ons gemaakt heeft: dat we de humor in een situatie waarderen. Het hoort niet bij het gevallen mens-zijn. Het maakt ons aan het lachen als we een klein kind zien, een kleine baby, die zijn eerste stapjes zet, of die iets vastpakt en probeert uit te zoeken hoe het werkt. Het is zoiets alledaags, maar het maakt ons aan het lachen. Daar is iets schattigs aan. God heeft de aarde gevuld met schattige dingen en onverwachte dingen en ware dingen. Veel van die dingen roepen in de juiste omgeving en context een reactie van vermaak op. Ik zie daar niets verkeerds in. Ik zie niet hoe daar iets verkeerds aan zou kunnen zijn. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat Jezus in bepaalde situaties de humor niet zag.

13

Onreine humor en grappen ten koste van anderen

Nu zijn er vormen van humor die niet erg netjes of niet erg moreel zijn. Er is een soort humor die grappig is omdat die je in verlegenheid brengt, omdat die ondeugend is. We zien dit natuurlijk heel vaak in de humor van de goddeloze mensen in de wereld,

schuine moppen enzovoort. Ik heb geen televisie en ik kijk niet naar komedieseries, maar af en toe ben ik bij iemand anders thuis geweest en heb ik het ongenoegen gehad om een moderne komedieserie te bekijken.

In die komedieseries wordt veel gelach van een bandje gebruikt. Ik weet niet of mensen zouden lachen als ze dat opgenomen gelach niet afspeelden, maar vermoedelijk helpt het opgenomen gelach het publiek om ook te lachen. Of het vertelt hun op zijn minst wanneer ze geacht worden humor in een situatie te zien. Net als bij de hond van Pavlov: de bel gaat en je lacht, of de bel gaat en de hond begint te kwijlen. Het gelach van het bandje klinkt en jij lacht ook, want dat is je teken: er is zojuist iets grappigs gebeurd, mocht je het niet gemerkt hebben.

Maar wat me opviel bij de weinige gelegenheden dat ik de laatste tijd komedieseries heb gezien, is dat er bijna helemaal niets in voorkomt wat je humor zou kunnen noemen. Het leunt bijna volledig op ondeugendheid en immoraliteit, op grofheid. Wanneer het gelach klinkt, is dat wanneer iemand iets grofs heeft gezegd, of iets met een seksuele en immorele toespeling. Het is niet zo dat ze echt iets grappigs hebben gezegd; het is gewoon ondeugend. Ik denk dat het het publiek in verlegenheid brengt. Mensen giechelen wanneer ze zich opgelaten voelen. Er is dat soort humor dat op geen enkele manier te rechtvaardigen is. Het is verdorven. Het maakt deel uit van de verdorven, gevallen natuur.

Er is heel veel humor in de wereld die ten koste van een ander gaat. ‘Hoeveel Polen heb je nodig om een gloeilamp in te draaien?’ Een hele categorie moppen over blondjes of over Polen of over wie dan ook, rabbijnen of katholieken of zoiets. Dat soort humor is naar mijn mening ongepast, omdat het grappige ervan zit in het neerhalen van iemand anders. Veel mensen doen dat graag, maar het is niet iets wat een christen hoort te doen.

Natuurlijk kun je je gemakkelijk voorstellen dat er vormen van humor zijn, misschien wel de meeste vormen van humor die je in de wereld tegenkomt, die niet bij christenen passen. Ze zijn namelijk gebaseerd op onzedelijkheid en verdorvenheid, of op het neerhalen van iemand anders. Dat is heel gewoon in de wereld. Helaas komt dat laatste soort ook onder christenen vrij veel voor. De meeste christenen die ik ken, zullen geen schuine mop vertellen, tenminste niet in het bijzijn van een andere christen. Ik weet

niet hoeveel dat wel zouden doen in het bijzijn van een niet-christen, want elke keer dat ik bij hen ben, zijn ze in het bijzijn van een christen. Dus ik kan hen niet horen wanneer ze niet in het bijzijn van een christen zijn. Ik kan niet instaan voor de bewering dat christenen geen schuine moppen vertellen wanneer er geen andere christenen bij zijn. Maar ik wil wel zeggen dat christenen zelfs in het bijzijn van andere christenen vaak grappen maken ten koste van andere mensen. Ook als het geen echte moppen zijn, maar gewoon scherpe opmerkingen enzovoort.

14

Humor en sarcasme bij Jezus en Paulus

Soms kom je het ongerijmde zelfs in het onderwijs van Jezus tegen. Hoewel ik niet geloof dat Hij grappig probeerde te zijn, geloof ik dat er iets humoristisch in zit. En het zou niet ongepast zijn als mensen moesten grinniken wanneer ze zich iemand voorstelden met een balk in zijn oog, of een kameel die door het oog van een naald gaat, of iemand die een kameel inslikt terwijl hij een mug uitzeeft. Die beelden zijn zo dwaas dat iemand die zich dat echt voorstelde en dat voor het eerst hoorde… Niemand van ons hoort dat voor het eerst, dus voor ons zijn het gewoon van die oude beelden waar we niet meer van opkijken. Maar wanneer een kind voor het eerst leest over iemand die een kameel in zijn geheel inslikt, dan gaat een kind zich dat voorstellen. Het zal dat grappig vinden. En dat is het ook.

Jezus zei die dingen niet in een situatie waarin Hij hoopte mensen aan het lachen te krijgen. Helemaal niet. Dat zijn allemaal beelden die Hij gebruikte in uiterst ernstig onderwijs. Maar het zou me niet verbazen als mensen moesten grinniken. Ik maak nooit grapjes wanneer ik onderwijs geef, maar mensen moeten soms om dingen grinniken. En ik zie daar niets verkeerds in als ze iets grappig vinden. Soms voorzie ik niet wat ze grappig zullen vinden, maar ik neem aan dat iedereen een ander soort gevoel voor humor heeft.

Het is niet zo dat Paulus zou zeggen: ‘Iedereen, lever je gevoel voor humor in bij het kruis en vind nooit meer iets grappig.’ Want ik kan gewoon niet geloven dat dat zijn manier van doen zou zijn. Om te beginnen is sarcasme een vorm van humor die heel veel voorkomt. Toch gebruikte Paulus heel veel sarcasme. Jezus ook. Sommige

mensen zouden misschien zeggen: ‘Eén soort humor die christenen niet zouden moeten hebben, is sarcasme.’ Maar dat is juist een van de weinige vormen van humor die we Jezus en Paulus vaak bewust zien gebruiken.

Toen Jezus zei:

> Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem.
>
> LUKAS 13:33

was dat een sarcastische opmerking. Paulus maakte veel sarcastische opmerkingen wanneer hij tegen de Galaten sprak, of in 2 Korinthe over valse leraren enzovoort. Hij maakte bijtende opmerkingen, waarvan sommige sarcastisch waren. Die waren op zichzelf niet verschrikkelijk grappig, maar we weten dat sarcasme ook een element van humor bevat.

15

Humor die past bij liefde en reinheid

Dus wat ik wil zeggen is dit. Wanneer Paulus zegt:

‘Stop met dom gepraat en grappen maken, dat is ongepast’, moet je niet denken dat ‘schertsen’ op de een of andere manier een woord is dat alle vormen van humoristisch spreken omvat. Humor is in sommige gevallen geoorloofd, net zoals ernst in sommige gevallen geoorloofd is, als die in overeenstemming is met christelijke liefde en christelijke reinheid. Het woord ‘dwaas’ zou daar zelfs ook betrekking kunnen hebben op het woord ‘schertsen’: dwaas gepraat en dwaas gescherts. Het schertsen en het praten zouden allebei op de een of andere manier onder het algemene begrip ‘dwaas’ kunnen vallen.

Er zijn mensen die nooit serieus worden. Ze doen altijd maar wat gek en proberen altijd een grappige opmerking te maken. Humor is volgens mij niet alleen ongepast wanneer die ten koste van iemand anders gaat, en niet alleen wanneer die onrein of onzuiver is, maar ook wanneer die gewoon een manier is om aandacht te trekken.

Sommige mensen hebben al jong geleerd dat ze aandacht en schouderklopjes en bevestiging enzovoort kunnen krijgen als ze altijd iets grappigs zeggen. Soms zijn ze daar behoorlijk goed in. Soms zijn ze er behoorlijk beroerd in, maar ze blijven het proberen. Dat past niet. Het is niet gepast. De dwaas uithangen en de grapjas spelen is niet het voorbeeld dat je in het christelijke leven moet volgen.

Ik denk dat het christelijke leven gekruid moet zijn met een beetje humor. Gewoon de humor in situaties uit het echte leven en in gevatte opmerkingen die op geen enkele manier bijtend of scherp zijn of mensen kwaad doen. Maar iemand die er zijn doel van maakt om grappig te zijn, zal om te beginnen niet in liefde wandelen. Er zijn namelijk te weinig gelegenheden waarbij je echt grappig kunt zijn zonder iemand anders op de korrel te nemen of iets onaardigs over iemand anders te zeggen. En zo iemand zal ook niet erg op Jezus lijken. Want je kunt er zeker van zijn dat Jezus Zich niet hield aan de regel van de moderne spreker bij een diner: warm je publiek met een paar grappen op voordat je je toespraak houdt.

16

Grappen op de kansel en gepast spreken

Ik heb werkelijk een aantal jaren met verdriet onder het gehoor van een predikant gezeten. Als je vraagt waarom ik bleef: ik ben zelf een tijdje interim-predikant geweest in een gemeente in Bend. Ik bezocht die gemeente omdat ik de vorige predikant graag mocht. Hij vertrok, hij ging met pensioen, en de gemeente vroeg of ik wilde preken totdat ze een andere predikant hadden gevonden. Dus heb ik daar drie maanden op de kansel gestaan. Ik raakte erg gehecht aan die gemeente, en zij aan mij. En dus, toen er een nieuwe predikant kwam, was ik behoorlijk gehecht aan veel van die mensen. Ik bleef gewoon in die gemeente. De nieuwe predikant beviel me helemaal niet zo goed. Hij leek te denken dat de beste manier om een preek te houden was om aan het begin van de boodschap twee of drie moppen te vertellen om het publiek op te warmen. Ik heb veel predikers op de radio en elders dit soort dingen horen doen, al doen sommigen het een stuk beter dan hij. Sommige predikers kunnen tenminste moppen bedenken die iets te maken hebben met waarover ze willen spreken. Deze man leek gewoon willekeurig moppen uit een moppenboek te halen, en die hadden helemaal

niets met zijn boodschap te maken. Het was alleen maar bedoeld om de mensen aan het begin aan het lachen te krijgen. En dan vallen ze misschien in slaap wanneer je een ernstige preek begint te houden. Maar je ego zal er tenminste niet al te veel onder lijden, omdat je ze een paar keer aan het lachen hebt gekregen. En dat geeft een spreker altijd bevestiging.

Ik weet niet zeker wat de reden voor zijn moppen was, maar het was naar mijn idee beslist ongepast, ook al was er niets akeligs of grofs aan die moppen. Ze hadden er gewoon geen betrekking op. Ze waren niet gepast. Ze pasten niet bij de situatie. Ik denk dat we hier uit vers 4 waarschijnlijk moeten leren dat ons spreken bij de situatie moet passen. Er zijn momenten waarop de stemming en de situatie zo zijn dat een humoristische opmerking gepast is. Er zijn momenten waarop die heel ongepast is. Sommige mensen lijken dat onderscheid helemaal niet te kunnen maken. Ze weigeren óf van humor te genieten wanneer die gepast is, óf ze worden eenvoudigweg nooit ernstig wanneer dat nodig is. Dus dat gepast zijn is het belangrijkste werkzame element van deze zin. Wat is gepast voor heiligen? Bepaalde manieren van spreken zijn niet gepast.

17

Dankzegging als alternatief voor dwaze taal

Maar aan het eind van vers 4 zegt hij:

‘Maar in plaats daarvan’ — in plaats van de verkeerde manier van spreken:

> maar veelmeer past dankzegging.
>
> EFEZE 5:4

Dankzegging is een Grieks woord, eucharista, waaraan de katholieken het woord eucharistie ontlenen. Het betekent dankzegging. Maar de centrale kern van dat woord is charis, en dat is genade. Calvijn en enkele andere uitleggers vonden dat dit woord in

dit geval niet met ‘dankzegging’ weergegeven moest worden, maar met ‘woorden van genade’ of ‘genadige woorden’, of iets dergelijks. Want Paulus had in hoofdstuk 4 en vers 29 al gezegd dat je alleen moet spreken:

> Laat er geen vuile taal uit uw mond komen, maar wel iets goeds, wat nuttig is tot opbouw, opdat het genade geeft aan hen die het horen.
>
> EFEZE 4:29

Omdat genade, of charis, de stam is van het woord eucharistia, dat hier met ‘giving of thanks’ is vertaald, dacht Calvijn, en andere uitleggers volgden hem daarin, dat het woord hier niet met ‘dankzegging’ vertaald moest worden. Het zou eerder iets moeten zijn als woorden van genade spreken, woorden die genade schenken, in tegenstelling tot dat soort dwaze praat en dergelijke dingen. Hoe dan ook, het zelfstandig naamwoord wordt gewoonlijk vertaald met ‘giving of thanks’ of ‘thanksgiving’, dus dankzegging. Daarom houden we het maar bij de vertaling zoals die er staat.

Dankzegging is altijd gepast. Als je eens niet weet wat je moet zeggen, kun je God altijd ergens voor danken. Vaak bidden mensen een paar minuten en kunnen ze niets anders meer bedenken om voor te bidden. Daarom zijn hun gebeden meestal kort. Niet omdat ze kort, bondig en doeltreffend zijn, maar omdat ze gewoon niets anders meer weten te zeggen. Hun gedachten dwalen af, of wat dan ook. Als je ooit niets weet te zeggen, kun je altijd dank U zeggen. Er is altijd iets waar we dankbaar voor moeten zijn. Er zijn zelfs veel dingen waarvoor we God nog nooit hebben gedankt. En voor de dingen waarvoor we Hem wel hebben gedankt, danken we Hem herhaaldelijk. Elke dag, elke dag. Onze gezondheid, ons gezichtsvermogen, onze vrienden, ons behoud. Als we Hem alleen al voor ons behoud danken, zou dat ons de rest van ons leven bezig moeten houden. Zoveel weldaden. In Psalm 103 staat:

> Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet niet een van Zijn weldaden.
>
> PSALMEN 103:2

Later in dit hoofdstuk worden we in vers 20 aangespoord om:

> en dank altijd voor alle dingen God en de Vader in de Naam van onze Heere Jezus Christus.
>
> EFEZE 5:20

Dat maakt deel uit van een langere zin die ons vertelt hoe we zo moeten wandelen dat we vervuld blijven met de Geest. Dankzegging bevordert een leven dat vervuld is met de Geest, en het is altijd gepast om God te danken.

18

Zondig leven sluit uit van Gods Koninkrijk

Vers 5 zegt:

Want dit weten jullie: niemand die seksueel losbandig leeft, onrein is of hebzuchtig is en daarmee een afgod aanbidt, krijgt een erfdeel in het koninkrijk van Christus en God.

Dit is een kortere vorm van wat Paulus op minstens twee andere plaatsen zegt. Een van die plaatsen is Galaten hoofdstuk 5, waar hij dingen opsomt die hij de werken van het vlees noemt. Er staat een lange lijst die begint bij Galaten 5:19. Daarin staan dezelfde dingen als in Efeze, namelijk ontucht en onreinheid. Laat ik eens kijken of hebzucht

erbij staat. Afgoderij staat erbij, en Paulus zegt natuurlijk dat hebzucht afgoderij is. Maar in Galaten 5:19 tot en met 21 hebben we deze lange lijst van dingen die de werken van het vlees worden genoemd. Aan het einde van de lijst zegt hij:

> Het is bekend wat de werken van het vlees zijn, namelijk overspel, hoererij, onreinheid, losbandigheid, afgoderij, toverij, vijandschappen, ruzie, afgunst, woede-uitbarstingen, egoïsme, onenigheid, afwijkingen in de leer, jaloersheid, moord, dronkenschap, zwelgpartijen, en dergelijke; waarvan ik u voorzeg, zoals ik ook al eerder gezegd heb, dat wie zulke dingen doen, het Koninkrijk van God niet zullen beërven.
>
> GALATEN 5:19-21

Er zijn dus bepaalde gedragingen die garanderen dat je het Koninkrijk van God niet zult beërven. Ik herinner me dat ik Keith Green eens tijdens een Bijbelstudie bij hem thuis hoorde zeggen: ‘Mensen zeggen dat je de hemel niet kunt verdienen met je werken, en dat klopt. Je kunt de hemel niet verdienen met je werken, maar je kunt met je werken beslist wel in de hel terechtkomen.’ Je kunt door je werken niet in de hemel komen, maar je kunt er door je werken wel voor zorgen dat je zeker naar de hel gaat. Want er zijn bepaalde gedragingen waarvan de Bijbel zegt dat je, als je die doet, het Koninkrijk van God niet zult beërven. Er is eenvoudigweg geen andere plek om naartoe te gaan dan de hel als je het Koninkrijk van God niet zult beërven.

Paulus wil dit blijkbaar aan een breed publiek duidelijk maken, want hij zei dezelfde dingen tegen de Korinthiërs. In 1 Korinthe hoofdstuk 6 hebben we een soortgelijke lijst van zonden. In 1 Korinthe 6, vers 9 tot en met 10, staat een vrij lange lijst, hetzelfde soort lijst:

> Of weet u niet dat onrechtvaardigen het Koninkrijk van God niet zullen beërven? Dwaal niet! Ontuchtplegers, afgodendienaars, overspelers, schandknapen, mannen die met mannen slapen, dieven, hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en rovers zullen het Koninkrijk van God niet beërven.
>
> 1 KORINTHE 6:9-10

Maar het punt bij deze lijst is dat hij ook op dezelfde manier eindigt als die in Galaten en die in Efeze, namelijk:

mensen die zulke dingen doen, zullen het koninkrijk van God niet erven.

Wat iemand daar ook tegenin mag brengen, als je iemand ontmoet die ontucht pleegt zonder zich te bekeren, of een afgodendienaar is, of een overspeler, of een homoseksueel, of een dief, of hebzuchtig — het lijkt vreemd om dat er ook tussen te zetten. Hebzuchtig. Waar vind je een Amerikaan die niet hebzuchtig is? Ik kan er maar beter een paar gaan zoeken. Ik kan er zelf maar beter een zijn. Of een dronkaard. Iemand die zich van deze gedragingen niet bekeert, zal het Koninkrijk van God niet beërven.

19

Misleiding over genade en Gods oordeel

Velen zeggen: ‘Nou, ik ben door genade behouden, en ik kan deze dingen doen. Ik ben niet door mijn werken behouden.’ Je bent misschien niet door je werken behouden, maar je kunt door je werken wel verdoemd worden. Dat is in de eerste plaats wat mensen verdoemt: hun werken. En dit zijn het soort werken die dat doen. Er staat zelfs in Efeze 5:6:

> Laat niemand u misleiden met inhoudsloze woorden, want om deze dingen komt de toorn van God over de kinderen van de ongehoorzaamheid.
>
> EFEZE 5:6

Mensen worden verdoemd omdat ze deze dingen doen. Laat niemand je hierover misleiden met zijn loze beloften. En ik durf te zeggen dat die loze beloften in het hele land vanaf de kansels van veel kerken te horen zijn. Namelijk dat je je behoud niet kunt verliezen. God verwacht niet echt van je dat je een heilig leven leidt. Je bent door genade behouden, en dat betekent dat het niet uitmaakt of je een heilig leven leidt of niet. Natuurlijk zou vanaf de meeste kansels gezegd worden dat je dat wel zou moeten doen. Het is duidelijk de juiste reactie op het feit dat je behouden bent. Mensen zouden beter moeten zijn dan ze zijn, maar denk niet dat dat iets met je behoud te maken heeft.

Paulus dacht beslist van wel. Hij zei:

het is vanwege die daden dat Gods woede neerkomt op de mensen die Hem ongehoorzaam zijn.

Het is de tweede keer dat hij die uitdrukking gebruikte, ‘kinderen van de ongehoorzaamheid’. Die kwam voor het eerst in hoofdstuk 2 voor, waar hij zei:

> waarin u voorheen gewandeld hebt, overeenkomstig de leefwijze van deze wereld, overeenkomstig de wil van de aanvoerder van de macht in de lucht, van de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid,
>
> EFEZE 2:2

Dat staat in Efeze 2:2. Nu noemt hij hen opnieuw zo.

Toen we daar bij die uitdrukking kwamen, heb ik genoemd dat ‘zonen van de ongehoorzaamheid’ een hebraïsme is, zoiets als ‘de zonen van Belial’. Het betekent gewoon ongehoorzame mensen. Mensen die ongehoorzaam zijn, zijn de zonen van de ongehoorzaamheid. Ze zijn geen zonen van God. Paulus erkent dat sommigen hierover het tegendeel kunnen beweren, maar laat hen je niet misleiden. Hun woorden zijn leeg.

Paulus was blijkbaar op de hoogte van uitspraken die tegen deze leer ingingen. Uitspraken dat sommige mensen die ontucht plegen, ook al bekeren ze zich niet, toch het Koninkrijk van God kunnen binnengaan. Sommige onreine mensen kunnen, ook al bekeren ze zich niet, wel degelijk het Koninkrijk van God binnengaan. Sommige hebzuchtige mensen zullen, hoewel ze afgodendienaars zijn, misschien toch zonder zich te bekeren het Koninkrijk van God binnengaan. Dat is niet zo. Iedereen die zulke uitspraken doet, spreekt lege woorden en misleidt je. En laat hen dat niet doen, want dat jij het Koninkrijk van God binnengaat, is belangrijker dan dat deze mensen vinden dat je het helemaal bij het rechte eind hebt.

Als ze vinden dat je iets te veel op heiligheid gericht bent, iets te wettisch omdat je erop staat een heilig leven te leiden, nou, dan is het beter om met Jezus naar de hemel te gaan dan om ergens anders heen te gaan met degenen die die leer bekritiseren. Zij behoren tot de zonen van de ongehoorzaamheid.

Ik wil wijzen op een klein punt in vers 5. Dit is maar een zijpunt, maar ik moet het noemen voordat we er te ver aan voorbij zijn. Het Koninkrijk van God, zoals Paulus die uitdrukking bijna altijd gebruikt, wordt hier in vers 5 uitgebreid tot het Koninkrijk van Christus en God. Ik wijs daar alleen op omdat er mensen zijn die er telkens een ander koninkrijk van willen maken wanneer er een andere uitdrukking voor wordt gebruikt: het Koninkrijk der hemelen, het Koninkrijk van God. Nu hebben we het Koninkrijk van Christus.

Bedenk dat Paulus in Kolossenzen 1:13 zei dat God ons heeft overgebracht:

> Hij heeft ons getrokken uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde.
>
> KOLOSSENZEN 1:13

Dat zou het Koninkrijk van Christus zijn. Maar dat is geen ander koninkrijk dan het Koninkrijk van God. Er is één koninkrijk dat Paulus het Koninkrijk van Christus en van God noemt. Dat wil zeggen: het is het Koninkrijk van Christus en het is het Koninkrijk van God. Hetzelfde koninkrijk. Afhankelijk van de context kan er meer dan één benaming voor worden gebruikt. Maar dat is voor deze specifieke context niet zo belangrijk. Het is hier geen punt van belang, maar wel voor degenen die zich afvragen hoeveel koninkrijken er misschien zijn, aangezien er heel wat verschillende namen voor het Koninkrijk zijn. Er is maar één koninkrijk. Het is het Koninkrijk van Christus en het is het Koninkrijk van God.

20

Niet delen in de zonden en straf van anderen

Omdat de toorn van God vanwege deze gedragingen over de kinderen van de ongehoorzaamheid komt, besluit hij deze alinea in vers 7 met de woorden:

> Wees dan hun metgezellen niet.
>
> EFEZE 5:7

De spreker gebruikt hier het Engelse ‘partakers’, dat ‘deelgenoten’ betekent. De HSV heeft ‘metgezellen’. Met hen deelhebben kan betekenen: deelhebben aan hun zonden. Doe niet met hen mee in hun gedragingen. Dat zou vrijwel hetzelfde zijn als wat hij verderop in vers 11 ook zegt:

> En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer.
>
> EFEZE 5:11

Werk niet mee aan deze zondige gedragingen.

De gedachte dat je samen met andere mensen deelhebt aan hun zonden, komt elders in de Schrift voor. Je hebt bijvoorbeeld de aansporing van Paulus aan Timotheus om niet overhaast iemand de handen op te leggen, omdat je zo deel kunt hebben aan de zonden van anderen. Dat staat in 1 Timotheus 5:22. Als je iemand de handen oplegt en hem met jouw goedkeuring de bediening in stuurt, dan komen zijn zonden, als hij die begaat, zijn misbruik van het ambt, tot op zekere hoogte op jouw hoofd neer. En dan heb je deel aan zijn zonden.

Ook in Openbaring hoofdstuk 18 klinkt de oproep aan de rechtvaardigen om uit Babylon weg te gaan voordat het valt. In Openbaring 18, vers 4, staat:

> En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deelhebt aan haar zonden, en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen.
>
> OPENBARING 18:4

Er wordt dus opgeroepen om je af te scheiden van de zondige gedragingen van de wereld. Anders zul je delen in, of meedoen aan, of deelhebben aan hun zonden. Dus wanneer Paulus in Efeze 5 zegt:

> Wees dan hun metgezellen niet.
>
> EFEZE 5:7

kan dat betekenen: eet niet met hen mee op hun afgodische feesten. Doe niet met hen mee in hun zondige uitspattingen.

Aan de andere kant zegt dat vers in Openbaring ook, waar het zegt:

‘Ga bij haar weg, Mijn volk, zodat jullie niet meedoen aan haar zonden’, daar zegt het ook:

Zodat jullie niet door haar plagen worden getroffen.

Behalve aan hun zonden kun je ook deelhebben aan hun straffen. Je kunt ook delen in hun plagen. Dat is misschien wat Paulus in gedachten heeft wanneer hij in Efeze 5:7 zegt:

‘Doe niet met hen mee’, want het laatste wat hij over hen heeft gezegd, is dat de toorn van God over de zonen van de ongehoorzaamheid zal komen. Heb daar dus niet samen met hen deel aan. Onderga niet ook de toorn van God doordat je hun weg bent ingeslagen. Wat hij ook bedoelt wanneer hij zegt:

‘Doe niet met hen mee’, kan hij bedoelen: aan hun zonden en aan hun straf. Beide gedachten zijn afzonderlijk elders in de Schrift terug te vinden.

21

Van duisternis tot licht worden

De tweede alinea gaat ook over wandelen. Terwijl de eerste alinea ging over wandelen in de liefde, gaat deze over wandelen in het licht, of wandelen als kinderen van het licht. In vers 8 staat:

> Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht — want de vrucht van de Geest bestaat in alle goedheid en rechtvaardigheid en waarheid —
>
> EFEZE 5:8-9

En trouwens, waar hier in de Engelse tekst ‘the Spirit’ staat, staat in sommige van de oudere handschriften niet ‘de Geest’, maar ‘van het licht’.

> en beproef wat de Heere welbehaaglijk is. En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer. Want wat heimelijk door hen gedaan wordt, is te schandelijk om zelfs maar te vertellen. Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden; want al wat openbaar maakt, is licht. Daarom zegt Hij: Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten.
>
> EFEZE 5:10-14

Het is duidelijk dat licht het overheersende thema is van deze verzen, 8 tot en met 14, van het begin van deze alinea tot het einde. Het gaat allemaal over licht. Wat je aanvankelijk verrast, is dat hij zegt:

Vroeger waren jullie duisternis, maar nu zijn jullie licht.

Ik denk dat we het natuurlijker zouden vinden als hij zei: ‘Je was eens in de duisternis, maar nu ben je in het licht.’ Die uitdrukking kennen we van andere plaatsen in de Schrift. In 1 Johannes wordt die tegenstelling inderdaad gemaakt: wandelen in het licht en wandelen in de duisternis, en in het licht zijn en in de duisternis zijn.

In 1 Johannes hoofdstuk 1, vers 5 tot en met 7, staat:

> En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en aan u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is. Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij toch in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet. Maar als wij in het licht wandelen, zoals Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.
>
> 1 JOHANNES 1:5-7

Dus wandelen we in de duisternis, of wandelen we in het licht? Dat is de tegenstelling. Zo staat er ook in 1 Johannes hoofdstuk 2, vers 8 en 9:

> Toch schrijf ik u een nieuw gebod, dat waar is in Hem en in u, want de duisternis gaat voorbij en het ware licht schijnt reeds. Wie zegt dat hij in het licht is en zijn broeder haat, is tot nu toe in de duisternis.
>
> 1 JOHANNES 2:8-9

Je bent in het licht of je bent in de duisternis. Toch zegt Paulus dat je vroeger niet in de duisternis was, maar dat je vroeger duisternis was. En hij zegt niet dat je nu in het licht bent. Hij zegt dat je nu licht bent in de Heere.

> Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht
>
> EFEZE 5:8

Natuurlijk spreekt Paulus niet tegen dat duisternis een gebied is waarin we vroeger wandelden, en licht een gebied waarin we nu wandelen. God is licht, en wij zijn in God, dus zijn we in het licht. Wie niet in God zijn, zijn in de duisternis. Maar hij benadrukt een ander punt: we leven niet alleen in het gebied van het licht, maar we zijn zelf licht geworden. Jezus zei tegen de discipelen in de Bergrede:

> U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.
>
> MATTHEÜS 5:14

We zijn dus niet alleen verlicht in de zin dat we weten wat we niet wisten, dat we zien wat we eerder niet konden zien. We strompelen niet langer in het donker rond, maar we kunnen het pad nu duidelijk zien. We zijn niet alleen in het licht, maar we zijn zelf licht gaan geven. We zijn licht geworden. Ooit waren we duisternis. Dat wil zeggen: zoals we nu, als lichten van de wereld, de totale hoeveelheid licht in de wereld

vergroten, zo vergrootten we zelf de totale hoeveelheid duisternis toen we in de duisternis waren. We straalden duisternis uit. We droegen bij aan de duisternis. We maakten zelf deel uit van die duisternis.

Maar nu maken we deel uit van het licht dat gekomen is. ‘De duisternis is voorbijgegaan en het ware licht schijnt nu’, zei Johannes. En dat licht schijnt. Het heeft ons beschenen. Wat hij hier te kennen geeft, is dat het ook door ons heen schijnt. Zodra wij verlicht worden, verlichten we anderen.

22

De vrucht van het licht en een open leven

In vers 9 staat een tussenzin met de woorden:

> Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht — want de vrucht van de Geest bestaat in alle goedheid en rechtvaardigheid en waarheid —
>
> EFEZE 5:8-9

of, in de andere lezing:

Wat het licht voortbrengt, van goedheid, gerechtigheid en waarheid. Eerlijk gezegd zal ik hier waarschijnlijk, naar mijn eigen oordeel, moeten kiezen voor de andere lezing:

‘Wat het licht voortbrengt.’ Ook al gebruikt Paulus elders, in Galaten hoofdstuk 5 en vers 22, wel de uitdrukking:

> De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.
>
> GALATEN 5:22

Die kennen we. Toch staat er in de oudere handschriften:

‘Wat licht voortbrengt.’ Dat betekent niet dat die lezing beter is, want soms ben ik het niet eens met de oudere handschriften en geef ik de voorkeur aan de nieuwere. Maar ik denk dat hij, puur gezien de context, in deze hele alinea van begin tot eind over licht spreekt.

Wat hij zegt, is dat we moeten wandelen als kinderen van het licht. Terzijde legt hij uit wat licht voortbrengt. De vrucht van het licht is dit: wanneer je licht hebt ontvangen, als een zaadje dat geplant is, dan is de vrucht die daaruit groeit goedheid en gerechtigheid en waarheid. Zo wandel je als een kind van het licht. Je brengt de vrucht van het licht voort, en die is goedheid, gerechtigheid en waarheid.

Waarom brengt licht die goedheid, gerechtigheid en waarheid voort? Volgens mij legt Jezus dat uit in Johannes hoofdstuk 3, in Zijn gesprek met Nicodemus. In Johannes hoofdstuk 3 en vers 19 staat:

> En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liefgehad, meer dan het licht, want hun werken waren slecht. Want ieder die kwaad doet, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet ontmaskerd worden. Maar wie de waarheid doet, komt tot het licht, opdat van zijn werken openbaar wordt dat ze in God gedaan zijn.
>
> JOHANNES 3:19-21

Er zijn twee gebieden waarin iemand kan leven: in de duisternis of in het licht. In de duisternis kun je ermee wegkomen dat je slecht bent. In het donker leven heeft heel veel te maken met dingen verbergen, want in het licht komt het aan het licht. Dingen worden zichtbaar in het licht. Dingen blijven verborgen in het donker. Mensen die in de duisternis wandelen, verbergen een groot deel van hun leven. Ze leven niet rechtvaardig, maar ze verbergen hun ongerechtigheid tot op zekere hoogte.

Er zijn zondaars die zich helemaal niet lijken te schamen voor hun zonde. Maar zelfs zij hebben dingen over zichzelf die ze andere mensen niet vertellen. Sommige mensen lijken zo ongeveer zo slecht als een mens maar kan zijn. Maar geloof het of niet, ze zijn

nog slechter dan ze lijken, omdat ze in de duisternis zijn. Ze verbergen zelfs nog ergere dingen die ze niet willen laten zien.

Mensen die naar het licht komen, zijn mensen die niets te verbergen hebben. Mensen die er geen bezwaar tegen hebben dat alles zichtbaar wordt, omdat wat het licht in hen zal verlichten niets is om zich voor te schamen. Hun daden zijn in overeenstemming met de waarheid. Wanneer mensen in het licht wandelen, weerhoudt dat hen ervan zich met schandelijke dingen in te laten. Het heeft tot gevolg dat ze in goedheid en in waarheid en in gerechtigheid leven. Paulus zegt hier dat dit de vrucht van het licht is, of de vrucht van de Geest. Maar ik denk dat het hier de vrucht van het licht is.

Licht brengt deze vrucht voort, dit resultaat, omdat je in het licht leeft. Licht maakt zichtbaar. Zo gebruikte Jezus het. Het maakt dingen zichtbaar. Paulus gebruikt het hier ook zo, zoals we zullen zien, bijna in het eerstvolgende vers. In vers 10 zegt hij:

23

Met je leven laten zien wat God behaagt

> en beproef wat de Heere welbehaaglijk is.
>
> EFEZE 5:10

De spreker gaat hier uit van het Engelse ‘proving’, dat hij opvat als iets aan anderen aantonen. De HSV gebruikt ‘beproef’. Zijn uitleg is: je leven, waarin je als een kind van het licht wandelt in goedheid en gerechtigheid en waarheid, zal anderen laten zien wat de Heere welgevallig is. Een vergelijkbare uitdrukking vinden we ook in Romeinen 12, waar staat:

> En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.
>
> ROMEINEN 12:2

Dat is Romeinen 12:2. Ook hier legt de spreker het Engelse ‘prove’ uit als iets aantonen, terwijl de HSV ‘onderscheiden’ heeft. Een christelijk leven laat de wereld zien wat juist is, als het op de juiste manier wordt geleefd. We kunnen mensen vertellen dat bepaalde dingen juist zijn, maar als niemand ooit het voorbeeld geeft, heeft het geen uitwerking. Ze geloven niet dat het mogelijk of waar is. Maar als je het in je leven laat zien en ze de verandering kunnen zien die God heeft bewerkt, laat dat zien wat God wil. Het laat zien wat God goedkeurt en wat Hij aanvaardbaar vindt.

Trouwens, nu we het over ons als kinderen van het licht hebben: die uitdrukking verschilt niet zo veel van die van twee verzen eerder, waar het gaat over de zonen of kinderen van de ongehoorzaamheid. Zoals ik al zei, is ‘de zonen van de ongehoorzaamheid’ een hebraïsme dat ongehoorzame mensen betekent. ‘Zonen van het licht’ betekent vermoedelijk gewoon mensen die zelf licht zijn. En je bent licht als je christen bent.

24

Licht en duisternis hebben geen gemeenschap

Daarom zegt hij in vers 11:

Doe niet mee aan de nutteloze daden van de duisternis.

Er is geen gemeenschap tussen licht en duisternis. Als het licht zich met duisternis probeert te vermengen, leidt dat tot aantasting van het licht. Licht is op zichzelf zuiver. Als je er een beetje duisternis aan wilt toevoegen, vermindert dat het licht. Het tast het licht aan.

In een bekende passage in 2 Korinthe 6:14 zegt Paulus:

> Vorm geen ongelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeenschappelijk met wetteloosheid, en welke gemeenschap is er tussen licht en duisternis? En welke overeenstemming is er tussen Christus en Belial? Of wat deelt een gelovige met een ongelovige?
>
> 2 KORINTHE 6:14-15

Natuurlijk ligt in al deze retorische vragen één antwoord besloten: geen enkele. Licht en duisternis hebben geen enkele gemeenschap.

We lezen in 1 Johannes 1:5:

> En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en aan u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is.
>
> 1 JOHANNES 1:5

Je kunt die twee niet met elkaar vermengen. Gemeenschap betekent eenheid. Er is geen eenheid tussen licht en duisternis. Het zijn tegenpolen.

Dit is natuurlijk een Bijbels bewijs dat het newagedenkbeeld over de uiteindelijke werkelijkheid onjuist is. Want daarin aanvaardt men het hindoeïstische denkbeeld van een kracht die zowel een lichte als een donkere kant heeft. Het is populair geworden door de Star Wars-films, maar het maakt al sinds jaar en dag deel uit van het hindoeïsme en behoort tot het newagedenken: dat de uiteindelijke werkelijkheid geen persoonlijke God is Die volkomen goed is, maar een onpersoonlijke kracht die deels licht en deels duister is. Die twee staan op gespannen voet met elkaar. Daar gaat het yin-en-yangsymbool over, dat we overal op bumperstickers en T-shirts enzovoort zien. Het toont de spanning tussen de lichte kant en de donkere kant van de kracht.

Maar God is heel anders dan dat denkbeeld. Er is helemaal geen duisternis in Hem, alleen licht. Als we dus kinderen van het licht willen zijn, als we in het licht willen wandelen, zullen we ons niet mogen inlaten met de onvruchtbare werken van de duisternis.

25

Licht brengen door contact met de wereld

Let erop dat er niet staat: ‘Ga niet om met de zonen van de duisternis.’ Soms zijn we gedwongen met hen om te gaan, al was het alleen maar om hen te bereiken. Zelfs los daarvan maakt alleen al werken in de wereld het volstrekt onmogelijk om contact met kinderen van de duisternis te vermijden. En God wil blijkbaar niet dat we zulk contact vermijden. Jezus bad voor ons in Johannes 17:15:

> Ik bid niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen bewaart voor de boze.
>
> JOHANNES 17:15

Het is niet de bedoeling dat de kerk niet in de wereld is. De wereld heeft ons nodig. We hebben een zending in de wereld.

Paulus zei tegen de Korinthiërs in 1 Korinthe 5:9 en verder:

> Ik heb u geschreven in de brief dat u zich niet moet inlaten met ontuchtplegers. Echter, niet in het algemeen met de ontuchtplegers van deze wereld, of met de hebzuchtigen, of rovers, of afgodendienaars, want dan zou u uit de wereld moeten gaan. Maar nu heb ik u geschreven dat u zich niet moet inlaten met iemand die, terwijl hij een broeder wordt genoemd, een ontuchtpleger is, of een hebzuchtige, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover. Met zo iemand moet u zelfs niet eten.
>
> 1 KORINTHE 5:9-11

Hij zegt daarmee: 'Ik verwacht niet dat je geen enkel contact hebt met de mensen van de wereld.' Jezus bad dat we niet uit de wereld weggenomen zouden worden, en we moeten niet proberen onszelf uit de wereld weg te nemen. We moeten ons niet terugtrekken in afgesloten kloosters waar we zuiver blijven, hopen we, door absoluut geen contact met de wereld te hebben.

De dynamiek van het christelijke leven is dat Jezus, de Reine, door contact met een melaatse of een vrouw met bloedvloeiingen, die volgens het Oude Testament als onrein golden, hen rein maakt. Door dat contact wordt Hij niet onrein. In het Oude Testament raak je een onrein persoon aan en word je onrein. In het Nieuwe Testament is er nieuwe wijn, is er nieuw leven, een nieuwe dynamiek van overwinning in Christus. Wanneer dit leven in contact komt met het onreine, zal het vaker het onreine rein maken, net zoals Jezus dat deed door Zijn aanraking van mensen die ceremonieel onrein waren.

Zo wordt ook licht niet donker wanneer het een donkere kamer binnenkomt. Het verdrijft de duisternis. De duisternis kan het niet overwinnen. Wanneer licht en duisternis tegenover elkaar komen te staan, wint het licht en wijkt de duisternis terug. De nacht en het aanbreken van de dag zijn daar een goed beeld van, dat de Bijbel vaak

als beeldspraak gebruikt: het aanbreken van de dag verdrijft de duisternis. De duisternis kan het niet tegenhouden. Het Evangelie van Johannes zegt inderdaad in Johannes 1:5:

> En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen.
>
> JOHANNES 1:5

De spreker citeert hier een Engelse vertaling met ‘de duisternis kan het niet overwinnen’. Op die lezing berust zijn uitleg.

De kracht van de Geest van Jezus overwint onreinheid door contact. Zo zal ook ons contact met de wereld licht in de wereld brengen, als wij in die kracht en in het licht wandelen en geen compromissen sluiten. De duisternis kan het licht immers niet overwinnen.

Het probleem ontstaat wanneer we niet in het licht wandelen, wanneer we niet wandelen als zonen van het licht. Het is niet vanzelfsprekend dat, alleen omdat we christenen zijn, al ons contact met de wereld verlossend zal werken. Er zijn veel christenen die door hun contact met de wereld verdorven raken, maar alleen omdat ze niet wandelen als kinderen van het licht. Het is ons niet verboden contact te hebben met de kinderen van de duisternis, maar ons wordt gezegd:

> En neem niet deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar ontmasker ze veeleer.
>
> EFEZE 5:11

Dat betekent dat we op geen enkele manier moeten deelnemen aan de levenswijze van degenen die in het rijk van de duisternis leven. Als we dat wel doen, zullen we merken dat wij hun geen licht brengen, maar dat zij ons eenvoudigweg duisternis brengen.

26

Schandelijke werken door licht ontmaskeren

Maar in plaats van aan zulke dingen deel te nemen, moeten we ze ontmaskeren. Vers 11 zegt dat licht dingen ontmaskert, en Paulus gaat daar in vers 13 verder op in. Maar in vers 12 zegt hij:

> Want wat heimelijk door hen gedaan wordt, is te schandelijk om zelfs maar te vertellen.
>
> EFEZE 5:12

Het lijkt een beetje op de uitspraak in vers 3:

> Maar ontucht en alle onreinheid of hebzucht, laten die onder u beslist niet genoemd worden, zoals het heiligen past,
>
> EFEZE 5:3

Hoewel Paulus dat zegt, is het natuurlijk niet zo dat er geen geschikt moment bestaat om zulke dingen te noemen of erover te spreken. Maar ze op een schaamteloze manier bespreken, zoals de wereld doet, is iets schandelijks.

Als je over die dingen spreekt, zou je je enigszins onrein moeten voelen. Niet dat je werkelijk onrein bent, maar je zou je een beetje moeten voelen alsof je een wetsuit aanhebt, maar ondergedompeld bent in rioolwater. Het rioolwater dringt niet echt door het wetsuit heen, maar je voelt je toch niet erg prettig doordat je in die omgeving bent geweest. Wanneer mensen over verdorvenheid en goddeloze dingen praten, zou je niet het gevoel moeten hebben dat je in een prettige omgeving bent. Het zou je enigszins tegen de borst moeten stuiten. Het zou beschamend moeten zijn. Je zou in zekere zin geschokt moeten zijn dat deze mensen schaamteloos kunnen praten over zulke dingen, die in Gods ogen beschamend zijn.

‘Maar al deze dingen komen openbaar als ze door het licht ontmaskerd worden’, zegt vers 13. En de laatste regel zegt:

Want alles wat dingen zichtbaar maakt, is licht.

Met andere woorden, alles wat ontmaskert, kan worden opgevat als licht. Maar veel geleerden denken dat die laatste regel een heel andere betekenis heeft. Ik ken de nuances van het Grieks niet goed genoeg, maar in veel moderne vertalingen gaat men ervan uit dat die laatste regel niet zegt dat alles wat openbaar maakt, licht is. De laatste regel zegt eigenlijk dat je, zodra je verlicht bent, zelf tot licht wordt gemaakt. Dat is een heel andere gedachte, en ik zou willen voorstellen om daar misschien verschillende vertalingen op na te slaan, om te zien hoe dat wordt weergegeven.

Veel geleerden geloven dat de laatste regel van vers 13 de gedachte uitdrukt dat je, zodra je verlicht bent, licht wordt. Het is dus niet: alles wat openbaar maakt, is licht, maar: alles wat verlicht is, is licht. Velen beschouwen dat als een betere vertaling.

27

Ontwaken uit de dood in Christus' licht

In vers 14 staat:

> Daarom zegt Hij: Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten.
>
> EFEZE 5:14

Wie die ‘Hij’ is, is niet zo duidelijk, omdat het eigenlijk nergens uit geciteerd wordt. In elk geval nergens uit de Schrift. Hij citeert niets uit Jezus' woorden of uit het Oude Testament. En toch moet ‘Hij zegt’ beslist op God slaan. Als het iemand anders was, zou Paulus moeten uitleggen over wie hij het heeft, wie die ‘hij’ is. Alleen al het feit dat hij dat niet uitlegt, doet vermoeden dat hij verwijst naar iets wat God zegt.

Maar waar heeft God dat gezegd? Hij heeft het nergens in de Schrift gezegd, maar de meeste geleerden geloven dat dit een deel is van een lied, een lofzang van de vroege gemeente. En daar hebben ze redenen voor, vanwege het ritme van de uitspraak enzovoort. Je kunt zelfs in je Bijbel zien dat het is weergegeven als een vers uit een gedicht in plaats van als onderdeel van een alinea:

Word wakker, jij die slaapt! Sta op uit de dood, en Christus zal je licht geven!

De meesten geloven dat dit een deel is van een lied, een lofzang van de vroege gemeente.

De meest gangbare opvatting lijkt te zijn dat het deel uitmaakte van een dooplied. Wanneer mensen gedoopt werden, zou de gemeente dit voor die persoon zingen. Terwijl ze uit het water komen, is het alsof ze uit de dood opstaan, alsof ze ontwaken uit een geestelijke sluimer en omhoogkomen in het daglicht. Mogelijk werd dit bij doopplechtigheden gezongen. Al is dat heel, heel speculatief. Eén ding dat niet erg speculatief is, is dat Paulus iets citeert. Dat staat vast. Wat hij citeert, is waarschijnlijk een oud christelijk gedicht of lied, want in het Grieks is het als een gedicht geschreven en heeft het de versmaat van enkele bekende liederen uit de oudheid. Blijkbaar citeert hij een regel die zijn lezers kenden. Niet iets uit de Schrift, maar waarschijnlijk iets uit een populair lied waarin wordt gezegd dat Christus mensen uit de dood levend maakt en hun licht geeft om hen te verlichten.

We weten dat Paulus eerder, in hoofdstuk 2, al heeft gezegd:

> Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die dood was door de overtredingen en de zonden,
>
> EFEZE 2:1

Het lied geeft die specifieke waarheid weer, maar de reden waarom hij het hier citeert, heeft waarschijnlijk te maken met de laatste regel:

Christus zal je licht geven.

Wanneer iemand christen wordt, wordt hij door Christus verlicht en wordt hij licht. Daarom hoort hij anders te wandelen dan degenen die in de duisternis zijn.

28

Wie licht heeft, kan gericht wandelen

Stel dat ik je zou vragen deze kamer door te lopen en zou zeggen: ‘Maar laat me je eerst blinddoeken.’ Ik doe je een blinddoek om, zet alle meubels ergens anders neer en zeg: ‘Loop nu naar de deur, naar de plek waar je denkt dat die is.’ Dan kun je natuurlijk niets zien. Je weet niet wat er tussen jou en de deur staat. Je weet niet precies waar de deur is. Ik draai je rond, zoals bij ezeltje-prik.

Laten we dat eigenlijk maar als voorbeeld gebruiken. Het is een bekend spel, ezeltje-prik. Je blinddoekt iemand, draait hem rond zodat hij zijn richtingsgevoel kwijtraakt, geeft hem een speld met een staart eraan en vraagt hem de plaat te vinden. Hij moet naar de plaat van de ezel toe lopen en die staart erop prikken. Dat lukt hem niet, omdat hij niet ziet waar hij naartoe gaat. Hij zal niet niets doen. Hij zal iets doen. Hij zal lopen, maar meestal dwaalt hij doelloos rond, meestal heel ver uit de richting waarin hij zou moeten gaan. Waarom? Omdat hij blind is.

Maar je doet de blinddoek af en zegt: ‘Wil je die speld op die ezel daar prikken?’ Dan loopt hij feilloos naar de juiste plek en prikt hem zonder enige moeite precies waar hij hoort. Waarom? Wat is het verschil? Ze lopen allebei, maar de een loopt in de duisternis en de ander loopt in het licht.

Paulus zegt:

> Want u was voorheen duisternis, maar nu bent u licht in de Heere; wandel als kinderen van het licht
>
> EFEZE 5:8

Van die verliezers daarbuiten, die de weg niet kennen en niet weten waar het doel is, zou je kunnen verwachten dat ze doelloos ronddwalen en allerlei misstappen en vergissingen en fouten en zonden begaan. Maar doe daar niet met hen aan mee. Hun wangedrag is eenvoudigweg een gevolg van hun blindheid. Jij hebt geen excuus; jij bent niet blind.

29

Nauwgezet wandelen met oog voor gevaren

Daarom, en dit volgt er echt logisch uit, staat er in vers 15:

> Let er dan op dat u nauwgezet wandelt, niet als dwazen, maar als wijzen,
>
> EFEZE 5:15

De mensen die in de duisternis zijn, wandelen als dwazen. Ze laten zich niet leiden door kennis van waar ze naartoe moeten. Wij hebben echter wijsheid. Wij hebben het licht. Wij weten wat God wil. Wij weten wat de wil van God is.

Het Engelse woord ‘circumspectly’ is je misschien niet bekend, en sommigen zouden het eenvoudig vertalen als ‘voorzichtig’. Je kunt min of meer raden wat de letterlijke betekenis is. Je kunt twee delen in dat woord onderscheiden. We kennen het voorvoegsel ‘circum’ uit andere woorden, toch? ‘Circumscribe’, ‘circumcision’, ‘circumvent’. Wat betekent het voorvoegsel ‘circum’? Rondom. Het betekent rondom, zoals in ‘circumference’. En aan welk woord doet ‘spect’ je denken? Naar ‘spectacles’. Inspecteren, onderzoeken of kijken, toch? Het betekent kijken. Dus ‘circumspectly’ zou betekenen dat je om je heen kijkt. Dat is werkelijk wat het letterlijk betekent: wandelen terwijl je om je heen kijkt.

Waarom zou iemand om zich heen kijken terwijl hij loopt? Het zou veel gemakkelijker zijn om gewoon te lopen en recht vooruit te kijken. Waarom zou iemand tijdens het lopen om zich heen kijken? Misschien omdat hij ergens bang voor is, misschien omdat hij vreest dat er aan alle kanten gevaren kunnen zijn. Dat zou de meest voor de hand liggende veronderstelling zijn.

Wandelen zoals dat Engelse ‘circumspectly’ het uitdrukt: zoals ik al zei, zouden veel moderne vertalingen eenvoudig ‘voorzichtig’ zeggen. Maar het heeft eigenlijk de betekenis van heel voorzichtig, omdat er aan alle kanten valkuilen en vijanden kunnen zijn. Je moet wandelen als iemand die zijn ogen open heeft, de horizon afspeurt en uitkijkt voor gevaren, en die let op de juiste afslagen op het pad, enzovoort.

Iemand die heel goed oplet met zijn ogen. Waarom? Omdat je in het licht bent, omdat je niet in de duisternis bent. Daarom wandel je niet als een dwaas. Je wandelt als iemand die heel goed oplet, die zorgvuldig kijkt, met wijsheid.

30

Geestelijke gelegenheden benutten

Een deel van die wandel in vers 16 is:

> en buit de geschikte tijd uit, omdat de dagen vol kwaad zijn.
>
> EFEZE 5:16

De uitdrukking — het is op het eerste gezicht niet helemaal duidelijk wat dat betekent. Er is op gewezen dat het woord voor ‘tijd’ hier niet het woord ‘chronos’ is. Daarbij zouden we normaal gesproken denken aan het gewone verstrijken van minuten en uren en dagen enzovoort, chronos. Maar hier staat ‘kairos’. En het woord ‘tijden’, wanneer er in het Grieks ‘kairos’ staat, betekent meestal een bepaalde tijd, zoals de tijden van de koningen, of de tijden van dit of dat. Dus een bepaald tijdperk, een bepaalde categorie van de geschiedenis of van de tijd. Dus:

‘Je tijd goed benutten.’ Er zijn veel vertalers die menen dat het woord ‘kairos’ daar specifiek een geschikt moment betekent, een tijd waarin zich een gelegenheid voordoet. Ik ken niet genoeg Grieks om te weten of dat juist is, maar veel moderne vertalers vinden dat je het het beste kunt vertalen met ‘de gelegenheid opkopen’, of ‘geen gelegenheid voorbij laten gaan’, ‘de gelegenheid uitkopen’, de tijd waarin zich een gelegenheid voordoet. En als zij dus gelijk hebben — en omdat zij kenners van het Grieks zijn, ben ik geneigd te denken dat ze waarschijnlijk gelijk hebben — zou hij zeggen: ‘Laat de gelegenheden die er zijn niet voorbijgaan.’ Waarvoor? Om vooruit te komen in je wandel, om je gelegenheden zo goed mogelijk te benutten om anderen te bereiken, of wat dan ook. Verspil geen tijd. Verspil je gelegenheden niet. Wees wijs. Wees geen dwaas.

Een dwaas die in de duisternis is, ziet de gelegenheden voor geestelijke vooruitgang of voor de bevordering van het Koninkrijk van God, of zelfs voor zijn eigen voordeel, niet duidelijk. En hij mist ze. De gelegenheden gaan aan hem voorbij, en hij is een dwaas. Hij mist ze helemaal, en hij loopt gewoon verder in de richting van kortzichtige zelfbevrediging. Hij mist de gelegenheid om vooruitgang te boeken die van eeuwige betekenis is. Maar jij, laat die gelegenheden niet voorbijgaan. Koop die gelegenheden op, want de dagen zijn slecht.

En wanneer hij zegt:

'Omdat het slechte tijden zijn', zou dat zoiets kunnen betekenen als: 'Heb geen gemeenschap met de werken van de duisternis, want die zijn heel slecht.' Je moet elke gelegenheid aangrijpen om geestelijk vooruit te komen, omdat het kwaad van onze dagen je een andere kant op zou trekken. Of hij zou het kunnen zeggen in de zin dat we, omdat de dagen slecht zijn, weten dat het oordeel dichtbij moet zijn en dat de tijd daarom kort is. De werkelijke betekenis van deze zin is niet honderd procent duidelijk.

31

Gods wil voor onze levenswandel begrijpen

> Wees daarom niet onverstandig, maar begrijp wat de wil van de Heere is.
>
> EFEZE 5:17

Wanneer hij nu zegt:

'Begrijp wat de Heere wil', denken we misschien vooral aan: 'Hoe weet ik wat Gods wil voor mijn leven is? Wil God dat ik trouw, of wil Hij dat ik niet trouw? Wil Hij dat ik ga studeren of niet ga studeren? Wil Hij dat ik het zendingsveld inga, of wil Hij dat ik een huiselijk leven ga leiden?' Wat heeft God voor mij in gedachten? Wat is Gods wil voor mijn leven?

Dat is volgens mij niet de betekenis waarin hij hier over de wil van de Heere spreekt. Ik denk dat hij het heeft over de wil van de Heere in het algemeen. De goddeloze weet niet wat God wil. Hij weet niet waarvoor hij gemaakt is. Hij verkeert in het duister. Hij weet niet hoe hij zijn gelegenheden goed moet benutten op een manier die God behaagt, omdat hij Gods wil niet kent. Maar jij kent de wil van God wel. Je bent niet onverstandig. Je weet wat Gods wil is.

Hij bedoelt niet dat je ogenblikkelijk alles weet wat God wil dat je doet, bijvoorbeeld of Hij wil dat je vandaag een blauw overhemd of een groen overhemd draagt. Wat is de wil van God? Ik denk dat het in deze context niet om zulke kleine details gaat, eenvoudigweg omdat hij het niet heeft over persoonlijke leiding of iets dergelijks, waarbij elk detail van je dagelijkse bezigheden wordt aangestuurd. Waar hij het hier over heeft, is in het algemeen de manier waarop je leeft, de manier waarop je wandelt. Het is Gods wil dat je op een bepaalde manier wandelt en niet op een andere manier. En ik denk dat hij dat bedoelt.

32

Dronkenschap verspilt tijd en gelegenheden

En hij zegt:

> En word niet dronken van wijn, waarin losbandigheid is, maar word vervuld met de Geest,
>
> EFEZE 5:18

De spreker gebruikt hier het Engelse ‘dissipation’, dat hij uitlegt als ‘verspilling’; de HSV heeft ‘losbandigheid’. Dat is het verspillen van een gelegenheid. Als je dronken wordt, verspil je echt gelegenheden. Er zijn veel dingen waarmee je gelegenheden verspilt. Dronkenschap is duidelijk een van de meest voorkomende manieren waarop mensen door de hele geschiedenis heen tijd, geld en gelegenheden om geestelijk vooruit te komen hebben verspild.

Er zijn allerlei manieren waarop je je tijd kunt verspillen. Als ik hoor dat de gemiddelde Amerikaan een x-aantal uur per dag televisie kijkt, denk ik: ‘Hoe krijgen ze dat in vredesnaam voor elkaar?’ Niet: ‘Hoe kunnen ze dat met een zuiver geweten doen?’ Ik weet gewoon niet hoe ze het doen. Ik weet niet waar ze de tijd vandaan halen. Blijkbaar moeten zulke mensen gewoon een totaal andere kijk hebben op waar het leven voor bedoeld is. Als ik zelf twee video's in een maand bekijk, heb ik het gevoel dat ik ontzettend veel tijd verspil. Ik kan de gedachte niet verdragen dat ik elke avond een uur zou zitten kijken, of elke avond twee uur, of zelfs elke week. Er is gewoon te veel te doen, te veel wat ik wil doen en waarvan ik weet dat het gedaan moet worden. Het is zo'n verspilling.

En mensen die in het weekend uitgaan en dronken worden, of die 's avonds dronken worden, verdoven zichzelf zodat ze geen enkele geestelijke gevoeligheid meer hebben. Ze verspillen een gelegenheid waarbij ze zich met overgave op God zouden kunnen richten. Het is gewoon weer een verspilling van tijd en gelegenheid, dronken zijn van wijn. Maar in plaats daarvan zegt hij:

Laat je vullen met de Geest.

33

Vervuld blijven met de Geest

Nu is deze uitspraak:

‘Laat je vullen met de Geest’, geen aansporing om je te laten dopen in de Heilige Geest. Alsof hij aan een stel niet-charismatische christenen schrijft en zegt: ‘Kom op, wanneer gaan jullie nu eens meedoen? De volgende keer dat er een oproep is om naar voren te komen, of een samenkomst na afloop van de dienst, ga dan naar voren, laat je de handen opleggen en laat je vervullen met de Geest.’ Deze mensen waren al met de Geest vervulde christenen. Dit waren de gemeenten van Asia, waar Paulus had gediend. We lezen in Handelingen hoofdstuk 19 dat hij enkele mensen in Efeze ontmoet. En zodra hij hen in water heeft gedoopt, legt hij hun de handen op, zodat ook zij met de Geest vervuld worden. Hij schrijft niet aan niet-charismatische christenen.

Hij schrijft aan charismatische christenen. Hij schrijft aan gelovigen die met de Geest vervuld zijn. Maar de Griekse werkwoordsvorm van ‘word vervuld’ betekent dat je voortdurend vervuld wordt, dat je steeds opnieuw vervuld wordt met de Heilige Geest.

En dat gebeurt, zegt hij, door:

> en spreek onder elkaar met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zing voor de Heere en loof Hem in uw hart,
>
> EFEZE 5:19

Het gebeurt ook door:

> en dank altijd voor alle dingen God en de Vader in de Naam van onze Heere Jezus Christus.
>
> EFEZE 5:20

En het gebeurt door:

> Wees elkaar onderdanig in de vreze Gods.
>
> EFEZE 5:21

Dit zijn drie dingen waarvan Paulus zegt dat ze bij het vervuld worden horen.

Hoe blijf ik met de Geest vervuld worden? Dat doe je door:

in je hart muziek maken voor de Heere en elkaar toezingen met geestelijke liederen, psalmen en lofliederen.

Je doet het door een hart te hebben dat de Heere voortdurend dankbaar is:

de Heere altijd en in alles bedanken.

En je doet het door een dienaar van iedereen te zijn, door onderdanig te zijn. Dat is moeilijk en gaat tegen onze natuur in. Maar het is zoals Christus is. Naarmate we deze gewoonten ontwikkelen, blijft de volheid van de Geest behouden.

Vervuld worden met de Geest is niet iets wat je maar één keer doet. Zelfs in het boek Handelingen wordt van dezelfde apostelen herhaaldelijk gezegd dat ze met de Geest vervuld worden, meer dan één keer. En dat komt doordat de Geest een Persoon is, geen vloeistof. Vervuld worden met de Geest is gewoon een beeldspraak voor het hebben van een bepaald soort relatie met deze Persoon. En relaties moeten onderhouden worden, anders gaan ze achteruit.

Er zijn mensen die in de Geest gedoopt zijn, maar geen relatie met de Heilige Geest hebben onderhouden. Wat Paulus zegt, is: houd deze volheid van de Geest in stand, onderhoud deze relatie, houd die levend. En dat doe je door je hart in de juiste gesteldheid te houden, door je houding tegenover God en de omstandigheden goed te houden, door voor alles dankbaar te zijn en door je onderlinge relaties goed te houden, door aan elkaar onderdanig te zijn.

Ik zal nog meer zeggen over die drie dingen en over het daaropvolgende gedeelte in hoofdstuk 5. Ik wilde nog wat meer zeggen over de verzen 18 tot en met 21, dus we komen daarop terug, bespreken ze nog wat verder en gaan dan door.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Efeze 4:1
- Efeze 4:17
- Efeze 4:29
- Efeze 4:31
- Efeze 4:32
- Efeze 5:2
- Efeze 5:8
- Efeze 5:15
- Efeze 5:1
- Johannes 5:17
- Johannes 5:19
- Johannes 5:20

- Mattheüs 5:9
- 2 Korinthe 5:19
- Efeze 2:15
- Mattheüs 5:44-45
- Efeze 5:1-7
- Efeze 5:25
- Spreuken 15:8
- Romeinen 12:1
- 1 Johannes 3:16
- 1 Johannes 3:17
- Efeze 5:3
- Exodus 23:13
- Efeze 5:4
- Lukas 13:33
- Psalmen 103:2
- Efeze 5:20
- Galaten 5:19-21
- 1 Korinthe 6:9-10
- Efeze 5:6
- Efeze 2:2
- Kolossenzen 1:13
- Efeze 5:7
- Efeze 5:11
- Openbaring 18:4
- Efeze 5:8-9
- Efeze 5:10-14
- 1 Johannes 1:5-7
- 1 Johannes 2:8-9
- Mattheüs 5:14
- Galaten 5:22
- Johannes 3:19-21
- Efeze 5:10
- Romeinen 12:2
- 2 Korinthe 6:14-15

- 1 Johannes 1:5
- Johannes 17:15
- 1 Korinthe 5:9-11
- Johannes 1:5
- Efeze 5:12
- Efeze 5:14
- Efeze 2:1
- Efeze 5:16
- Efeze 5:17
- Efeze 5:18
- Efeze 5:19
- Efeze 5:21

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.